

KANIT YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

Sakıp ŞEKER Sicil No: 861 Mühür No: 898 Ankara YMM Odası
Adres : Ahlatlıbel Mah. 1822. Sok. No:70 Çankaya/ ANKARA Tel : (312) 417 05 96 - 489 20 18
Vergi Dairesi : Doğanbey Vergi Kimlik No : 4960640814 Fax: (312) 417 66 73
Web: www.kanitymm.com.tr E-mail : sakipseker@kanitymm.com.tr

Ankara, 14.02.2022

Sirküler No:2022/10

Yabancı Para Cinsinden Mevduatlarını 17 Şubat 2022 Tarihine Kadar TL Mevduatına Dönüştüren İşletmelerin Kur Farkı Karları ve Faiz Gelirleri Gelir/Kurumlar Vergisinden İstisna Edilecektir

Şirketlerin kur korumalı mevduat hesabı açmalarına ve kurumlar vergisi istisnasına ilişkin 19 nolu Kurumlar Vergisi Tebliği 12.2.2022 tarihli Resmi Gazetede yayımlandı. 7352 Sayılı Kanun ile Kurumlar Vergisi Kanununa eklenen geçici 14. Maddeye göre, kurumların 31/12/2021 tarihli bilançolarında yer alan **yabancı paralarını**, dördüncü geçici vergi dönemine ilişkin beyannamenin verilme tarihi olan 17.02.2022 tarihine kadar Türk lirasına çevirmeleri ve bu suretle elde edilen Türk lirası varlığının **en az üç ay (Merkez Bankası Tebliğine göre en az 6 ay) vadeli Türk lirası** mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirmeleri durumunda aşağıda belirtilen kazançlar kurumlar vergisinden istisna edilecektir: Buna göre;

a) Yabancı paraların dönem sonu değerlemesinden kaynaklanan **kur farkı** kazançlarının 01/10/2021 ile 31/12/2021 tarihleri arasındaki döneme isabet eden kısmı,

b) 2021 yılı dördüncü geçici vergi dönemine ilişkin beyannamenin verilme tarihine kadar Türk lirasına çevrilen hesaplarla ilgili oluşan **kur farkı** kazançları ile söz konusu hesaplardan dönem sonu değerlemesinden kaynaklananlar da dâhil olmak üzere vade sonunda elde edilen **faiz ve kâr payları** ile diğer kazançlar, kurumlar vergisinden istisna edilecektir.

c) Ayrıca, kurumların 31/12/2021 tarihli bilançolarında yer alan **yabancı paralarını** 2022 yılı sonuna kadar Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevirmeleri ve bu suretle elde edilen Türk lirası varlığı **en az üç ay (Merkez Bankası Tebliğine göre en az 6 ay) vadeli Türk lirası** mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirmeleri durumunda oluşan **kur farkı kazançlarının**, geçici vergi dönemi sonu değerlemesiyle Türk lirasına çevrildiği tarih arasına isabet eden kısmı ile dönem sonu değerlemesinden kaynaklananlar da dâhil olmak üzere vade sonunda elde edilen **faiz ve kâr payları** ile diğer kazançlar kurumlar vergisinden istisna edilecektir.

d) Kurumların 31/12/2021 tarihli bilançolarında yer alan **altın hesabı** ile bu tarihten sonra açılacak işlenmiş ve hurda altın karşılığı altın hesabı bakiyelerini 2022 yılı sonuna kadar Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm fiyatı üzerinden **Türk lirasına çevirmeleri** ve bu suretle elde edilen Türk lirası varlığı **en az üç ay vadeli Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarında** değerlendirmeleri durumunda Türk lirasına çevrildiği tarihte oluşan kazançlar ile dönem sonu değerlemesinden kaynaklananlar da dâhil olmak üzere vade sonunda elde edilen **faiz ve kâr payları ile diğer kazançlar** kurumlar vergisinden istisna edilecektir.

e) Yukarıda yer alan istisna hükümleri, aynı şartlarla geçerli olmak üzere **bilanço esasına göre defter tutan gelir vergisi** mükelleflerinin kazançları hakkında da uygulanacaktır.

f) Türk lirası mevduat veya katılma hesabından **vadeden önce çekim yapılması** durumunda bu madde kapsamında istisna edilen tutarlar nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler, **vergi ziyayı cezası kesilmek suretiyle gecikme faiziyle birlikte** tahsil olunur.

Yukarıda belirtilen kur farkı ve faiz gelirlerinin 2021 ve 2022 yılına ilişkin olarak verilecek kurumlar vergisi beyannamesinde istisna edilecek tutarların ne şekilde yapılacağına ilişkin 19 Nolu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği 11.02.2021 Tarihli Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Tebliğde yapılan açıklamalara göre vergiden istisna tutulacak kur farkının hesabında aşağıdaki hususlar dikkate alınmalıdır:

- 1- 1 Ekim 2021-31.12.2021 tarihleri arasındaki banka hesaplarında bulunan ABD doları, Euro ve Sterlin hesaplarının **ilk giren ilk çıkar** hesaplama yöntemine göre dönem sonunda hesapta bulunan mevduata isabet eden kur farkının her hesap itibarıyla hesaplanması gerekmektedir.
- 2- Kur farkı karı ve kur farkı zararı olan banka hesaplarının birbirinden mahsup edilmesi, net kur farkının vergiden istisna tutulması gerekecektir.
- 3- 31.12.2021 tarihinde bulunan mevduat ile dönüşüm tarihindeki banka bakiyesinden küçük olan dönüşüm hesabına konu edilecektir.
- 4- Banka mevcudunun kısmen dönüşümlü kur hesabına aktarılmasının istenmesi halinde oranlama yapılacaktır.

Örnek 1: (A) A.Ş. 31/12/2021 tarihli bilançosunda “Bankalar Hesabında” yer alan 1.000.000 ABD Dolarını 14/2/2022 tarihinde Kurumlar Vergisi Kanununun geçici 14 üncü maddesi kapsamında 6 ay vadeli ve %15 faiz ödemeli Türk Lirası mevduat hesabına dönüştürmüştür. Mükellef söz konusu mevduat hesabını 01.08.2020 tarihinde almıştır. Mükellefin söz konusu 1.000.000 ABD Doları hesabı dışında dönem içinde başkaca bir yabancı para hesabı bulunmamaktadır.1 ABD Doları;

- 30/9/2021 tarihinde 8,8433 TL,
- 31/12/2021 tarihinde 12,9775 TL olup, iki tarih arasındaki kur farkı $(12,9775-8,8433)=4,1342$ TL’dir.

(A) A.Ş.’nin 31/12/2021 tarihli bilançosunda yer alan 1.000.000 ABD Dolarına ilişkin olarak 1/10/2021 tarihinden önceki dönemlere ilişkin dönem sonu değerlemesinden kaynaklanan kur farkı kazançları istisna kapsamında değerlendirilmeyecektir.

1.000.000 ABD Dolarının dördüncü geçici vergilendirme (1/10/2021-31/12/2021) dönemine ilişkin dönem sonu değerlemesinden kaynaklanan kur farkı karı $1.000.000*4,1342=4.134.200,00$ TL’dir.

Buna göre, (A) A.Ş.’nin 1/10/2021-31/12/2021 dönemine ilişkin kur farkı değerlemesinden kaynaklanan **4.134.200** TL kur farkı karı 2021 yılına ait kurumlar vergisinden istisna edilecektir.

Ayrıca, mükellef 1.1.2022-10.02.2022 tarihleri arasında hesaplanan kur farkı kazancı ile 10.02.2022 tarihinde TL’ye dönüştürülen mevduat için 11.2.2022-15.8.2022 tarihleri arasında hesaplanacak faiz geliri de 2022 yılında kurumlar vergisi istisnasında yararlanacaktır. İstisnadan geçici vergi dönemlerinde de yararlanılabilecektir.

Örnek 2-B A.Ş.'nin ABD dolarına ilişkin döviz tevdiat hesabının hareketleri aşağıdaki gibi olsun.

Tarih	Alış	Satış	Kur	TL	TL Bakiye	USD Bakiye
30.09.2021	800.000		8,8433	7.074.640	7.074.640	800.000
28.10.2021	1.000.000		9,4813	9.481.300	16.555.940	1.800.000
30.12.2021	1.300.000		12,6595	16.475.350	33.013.290	3.100.000
21.12.2021		1.500.000	17,4731	-26.209.650	6.803.640	1.600.000
31.12.2021			12,9775		20.764.000	1.600.000
Kur Farkı Karı					13.960.360	

Şirketin kur farkı karı 13.960.360 TL olmakla birlikte, istisnadan faydalanacağı kur farkı karının aşağıdaki gibi hesaplanması gerekmektedir:

(B) A.Ş.'nin 21.12.2021 tarihinde sattığı 1.500.000 ABD dolarının 800.000 USD'si 30.09.2021 tarihinde, 700.000 USD'lik kısmının ise 28.10.2021 tarihinde alınan dövizden kaynaklandığı kabul edilecektir. Dolayısıyla vergiden istisna edilecek 1.600.000 USD tutarındaki doların 1.300.000 USD'lik kısmı 30.12.2021 tarihinde, 300.000 USD'lik kısmı 28.10.2021 tarihinde satın alınan tutardan karşılandığı kabul edilecektir. Buna göre, istisnadan yararlanılacak kur farkı karı aşağıdaki gibi hesaplanacaktır:

300.000 USD'lik kısım için kur farkı: $(12,9775-9,4813)=3,4962*300.000 = 1.048.860$ TL

1.300.000 USD'lik kısım için kur farkı: $(12,9775-12,6595)=0,318*1.300.000= 413.400$ TL

İstisnadan Yararlanılacak Kur Farkı Karı

1.260.260 TL

Örnek: 3- (C) A.Ş.'nin 31.12.2021 tarihli bankalar hesabında 1.000.000 ABD Doları 1.000.000 Avro olmak üzere iki ayrı döviz tevdiat hesabı bulunmaktadır. **ABD Doları hesap hareketleri** aşağıdaki gibidir:

Tarih	Alış	Satış	Kur	TL	TL Bakiye	USD Bakiye
01.10.2021	2.000.000		8,8785	17.757.000	17.757.000	2.000.000
09.10.2021		-100.000	8,8982	-889.820	16.867.180	1.900.000
23.10.2021		-1.500.000	9,5860	-14.379.000	2.488.180	400.000
15.12.2021	600.000		14,1745	8.504.700	10.992.880	1.000.000
31.12.2021			12,9775			1.000.000
Kur Farkı Karı					1.984.620	

İlk giren ilk çıkar yöntemine göre istisnaya isabet eden kur farkının aşağıdaki gibi hesaplanması gerekmektedir.

31.12.2021 tarihinde hesapta kalan mevduatın 600.000 USD'sinin 15.12.2021 tarihli alımdan, kalan 400.000 USD'nin 01.10.2021 tarihindeki alımdan kaynaklandığının kabulü gerekmektedir.

400.000 USD'lik kısım için kur farkı: $(12,9775-8,8785)=4,099*400.000 = 1.639.600$ TL

600.000 USD'lik kısım için kur farkı: $(12,9775-14,1745)=-1,197* 600.000= -718.200$ TL

İstisnadan Yararlanılacak Kur Farkı Karı

921.400 TL

(C) Şirketinin Avro hesap hareketleri ise aşağıdaki gibidir:

Tarih	Alış/gelen	Satış/giden	Kur	TL	TL Bakiye	USD Bakiye
01.10.2021	1.600.000		10,2933	16.469.280	16.469.280	1.600.000
15.11.2021		-600.000	11,3448	-6.806.880	9.662.400	1.000.000
17.12.2021	700.000		17,1957	12.036.990	21.699.390	1.700.000
25.12.2021		-700.000	13,2926	-9.304.820	12.394.570	1.000.000
31.12.2021			14,6823			1.000.000
Kur Farkı Karı					2.287.730	

İlk giren ilk çıkar yöntemine göre istisnaya isabet eden kur farkının aşağıdaki gibi hesaplanması gerekmektedir.

31.12.2021 tarihinde hesapta kalan mevduatın 300.000 Avro'sunun 01.10.2021 tarihli alımdan, kalan 700.000 USD'nin 17.12.2021 tarihindeki alımdan kaynaklandığının kabulü gerekmektedir.

300.000 Avro'luk kısım için kur farkı: $(14,6823-10,2933)=4,389*300.000 = 1.316.700$ TL

700.000 Avro'luk kısım için kur farkı: $(14,6823-17,1957)=-2,5134* 700.000= -1.759.380$ TL

İstisnadan Yararlanılacak Kur Farkı Zararı - 442.680 TL

C Şirketinin Dolar hesabı için kur farkı karı, Avro hesabı için kur farkı zararı hesaplanmış olduğundan, kurumlar vergisi istisnasının hesabında net kur farkı kar/zararının dikkate alınması gerektiğinden, mükellefin yararlanabileceği kur farkı karı $(921.400 -442.680)= 478.720$ TL olması gerekmektedir.

Yabancı Para Mevduatının Bir Kısımının Türk Lirasına Dönüştürülmesi Halinde İstisnanın Hesabı

Örnek: 4- Örnek 3'teki (C) A.Ş.'nin 500 bin USD ve 500 bin Avro tutarının TL mevduatına dönüştürmek istemesi halinde, yararlanılacak istisna tutarı $478.720*%50= 239.360$ TL olacaktır. C A.Ş.'nin sadece 1.000.000 USD hesabını TL mevduatına dönüştürmek istemesi halinde yararlanılacak istisna tutarı aşağıdaki gibi hesaplanacaktır:

Dönüşüm Oranı: Dönüştürülecek hesabın TL karşılığı/ Toplam döviz cinsi mevduat hesabı

Dönüşüm Oranı: $12.977.500/ 27.659.800= %46,91$

İstisnadan Yararlanılacak Tutar: $478.720* %46,91= 224.615$ TL olacaktır.

Örnek:5- Örnek 2'deki (B) Şirketi 1.600.000 USD tutarındaki mevduatının %25'ini yani 400.000 TL'lik kısmını TL mevduatına dönüştürmek istediğinde yararlanacağı istisna tutarı $1.260.260*%25= 365.565$ TL olacaktır.

Türk Lirasına Dönüşüm Tarihinde Oluşan Kur Farkı Karına İlişkin İstisnanın Hesabı

Örnek:6- Örnek 1'de belirtilen (A) Şirketinin 14.2.2022 tarihinde 1.000.000 USD'yi TL'ye dönüşüm yaptığı tarihteki 1 USD=13,4 TL olduğu dikkate alındığında, 1.1.2022-10.2.2022 tarihleri arasındaki $(13,4933- 12,9775)=0,5158$ kur farkı üzerinden hesaplanacak $1.000.000*0,5158$ TL = 515.800 TL kur farkı karı da 2022/1 nci geçici vergi döneminde kurum geçici vergisinden istisna edilecektir.

Saygılarımızla.

Kanıt YMM A.Ş.